

Жамиева Д.Н.*

«Мемлекеттік аудит» білім беру бағдарламасының магистранты
Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті
Нұр-Сұлтан қаласы, Қазақстан Республикасы
e-mail: damira-2011_98@mail.ru

БЮДЖЕТТІК БАҒДАРЛАМАЛАР ӘКІМШІСІНІҢ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ АУДИТ ЖҮРГІЗУ ӘДІСТЕМЕСІ

Аңдатпа: Бұл мақалада бюджеттік бағдарламалар әкімшісінің шоғырландырылған қаржылық есептілік аудитін жүргізудің кезең-кезеңдерімен және жүргізу ерекшеліктері қарастырылған. Мақсаты – нормативті актілер контекстінде шоғырландырылған қаржылық есептілік аудитін дайындау әдістемесіне талдау жасау болып табылады. Қойылған мақсатқа қол жеткізу үшін автор шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындауды реттейтін нормативтік құқықтық актілерге шолу жасап, есептілік авторларында сұрақтар тудыратын шоғырландырудың нақты тетіктерін қарайды, шоғырландырудың проблемалық мәселелерін шешу тәсілдерін айқындайды, анық есептілікті дайындауға кедергі келтіретін себептерді, сондай - ақ олардың болмау себептерін анықтайды. Қорытындыда шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудитіне оның барлық кезеңдерінде аудит тетігінің тиімділігі мен сапасын арттыруға ықпал ететін әдіснамалық тәсілдер ұсынылды, сондай-ақ шоғырландырылған қаржылық есептілік аудитіне байланысты мәселелер бойынша аудиторлық қызмет туралы заңнамаға өзгерістер енгізу жөніндегі ұсыныстарды қамтиды.

Түйін сөздер: бюджеттік бағдарламалар әкімшісінің шоғырландырылған қаржылық есептілік аудиті, шоғырландырылған қаржылық есептілік, ISSAI, мемлекеттік аудитор, экстраполяция.

Кіріспе

Қазіргі қоғамда қаржылық ақпаратты шоғырландырудың басты міндеті - барлық пайдаланушылардың мемлекеттік органның қызметі туралы ақпаратқа, сондай-ақ басқа да сыртқы пайдаланушылардың экономикалық шешімдер қабылдауы үшін қаржылық ақпаратқа қол жеткізуін қамтамасыз ету.

Шоғырландырылған қаржылық есептіліктің (бұдан әрі - ШҚЕ) дұрыстығын қамтамасыз ету бойынша маңызды тетіктердің бірі аудит болып табылады. Аудиттің бірінші кезеңінде мемлекеттік органның тексеру объектісін алдын-ала зерттейді, онда аудит жүргізу мүмкіндігі бағаланады және тексерудің келесі кезеңдері үшін ақпарат жиналады. Бұл кезеңде мемлекеттік орган мен аудиторлық топ (Есеп комитеті) арасындағы қатынастар

аудиттелетін адамның құжаттарына қол жетімділігінің шектелуіне байланысты бірқатар қиындықтар бар. Аудит мерзімі осы кезеңде анықталады. Аудитті жоспарлаудың негізгі кезеңі мемлекеттік орган туралы алдын ала ақпарат жиналғаннан кейін жүргізіледі. Осы кезеңнің мақсаттары мемлекеттік органға жүргізілетін аудиттің жалпы жоспары мен бағдарламасын қалыптастыру, аудит көлемі мен үлгілерін анықтау. Осылайша, аудитті сапалы жоспарлау тиімді тексерудің маңызды факторы болып табылады деген қорытынды жасауға болады.

Негізгі бөлім

Бюджеттік бағдарламалар әкімшісінің тікелей шоғырландырылған қаржылық есептілігіне аудитін (бұдан әрі - ББӘ

ШҚЕ) жүргізу процесі ведомстволық бағынысты мемлекеттік мекемелердің қаржылық есептіліктерін шоғырландыру рәсімдерінің дұрыстығын тексеруге, жекелеген қаржылық есептіліктер аудиттерінің нәтижелерін жинақтауға, же-

келеген қаржылық есептіліктер деңгейінде анықталған бұрмалауларды топтауға, экстраполяциялауға және алынған деректер негізінде шоғырландырылған қаржылық есептілік бойынша қорытынды дайындауға құрылады.

Сурет 1

ББӘ ШҚЕ аудитін жүргізу процесі [1]

1-суретте көрсетілген блок-схемасында ББӘ ШҚЕ аудитін жүргізу процесі визуализацияланған. Бұл аудит түрін жүргізудің рәсімдік аспектілері нақты нормативті-актілері болмағанымен, жалпы «Мемлекеттік аудит және қаржылық бақылау туралы» ҚР Заңымен [2], «Қаржылық есептілік аудиті» рәсімдік стандартын бекіту туралы Ережесімен [3], Бюджеттік бағдарламалар әкімшілері мен бюджетті атқару жөніндегі жергілікті уәкілетті органдардың шоғырландырылған қаржылық есептілікті жасау қағидаларын бекіту туралы Ережелерімен [4], сондай-ақ Есеп

комитеті Төрайымының ШҚЕ аудитін жүргізу әдістемесімен т.б. регламенттеледі.

ББӘ ШҚЕ жасау мынадай тәртіппен жүзеге асырылады:

1. ББӘ және оған ведомстволық бағынысты мемлекеттік мекемелердің қаржылық есептілігінің ұқсас баптарын әр жол сайын жинақтау. Активтердің, міндеттемелердің, таза активтердің/ капиталдың, кірістер мен шығыстардың, ақша түсімдері мен шығысының, таза активтердегі/капиталдағы өзгерістердің, активтер мен міндеттемелер түсімдерінің (ұлғаюының) және шығуларының (өтелуінің) ұқсас баптары.

2. ББӘ мен оның ведомстволық бағынысты мемлекеттік мекемелері арасындағы, сондай-ақ бір жүйе ішіндегі мемлекеттік мекемелер арасындағы өзара операцияларды элиминациялау. ББӘ қаржылық есептілігін шоғырландыру кезінде бір жүйенің мемлекеттік мекемелері арасындағы өзара есеп айырысулар мен операциялар бойынша сальдо толығымен алып тасталады.

3. Алдыңғы есепті кезеңнің шоғырландырылған деректерін көшіру [4].

Тиісінше, ШҚЕ құрамына кіретін мемлекеттік мекемелердің қаржылық есептіліктерін шоғырландыру рәсімдерінің дұрыстығына аудит жүргізу процесі мемлекеттік аудитордың мынадай іс-әрекеттерінен тұрады:

Сурет 2

Шоғырландыру процедурасын тексеру алгоритмі

Шоғырландыру көлемі

- Барлық ведомстволық бағынысты мекемелердің қаржылық есептіліктері шоғырлануға енгізілгеніне көз жеткізу;
- Шоғырландыруға енгізілген барлық ведомстволық бағынысты мекемелердің қаржылық есептіліктері бір кезең үшін ұсынылатынына көз жеткізу.

Жол бойынша қосудың дұрыстығын тексеру

- Қаржылық есеп берудің барлық баптары жол бойынша жинақталғанына көз жеткізу;
- Түсіндірме жазба кестелеріндегі қаржылық есептілік баптарын ашуға қойылатын барлық талаптар жолдар бойынша жинақталған және толық сипатталғанына көз жеткізу.

Жол бойынша қосудың дұрыстығын тексеру

- Жойылатын (элимирленетін) корреспонденциялардың (өзара операциялардың) тізімін алу
- Элиминирленген сомаларды бастапқы құжаттармен келісу
- Арифметикалық қайта есептеуді жүзеге асыру

Мемлекеттік мекемелердің қаржылық есептіліктерінің анықталған бұрмалаушылықтарын шоғырландыру кезінде ШҚЕ бойынша пікір қалыптастыру үшін жекелеген қаржылық есептіліктерге аудит жүргізу процесінде белгіленген барлық бұзушылықтарды шоғырландыру қажет. Бұл ретте Республикалық бюджетті атқарылуын бақылау жөніндегі есеп комитеті (бұдан әрі – Есеп комитеті) белгілеген бұрмалаулар да және мемлекеттік аудит стандарттарына сәйкес деп таныған ішкі бақылау органдары белгілеген бұрмалаулар да жинақтауға жатады [5].

Бұрмалауларды топтастыру процесі бухгалтерлік баланс және қаржылық қызмет нәтижелері туралы есеп бойынша қаржылық

есептіліктің екі нысаны бойынша баптар бөлінісінде жеке қаржылық есептілік аудиті жүргізілген барлық мемлекеттік мекемелер бойынша бұрмалауларды жиынтықтау арқылы жүргізіледі.

Бұрмалаушылықтарды экстраполяциялауды жүргізу қажеттілігі аудиторлық ресурстардың шектеулілігіне байланысты ШҚЕ аудитін жүргізу процесінде мемлекеттік органның құрылымына кіретін барлық мемлекеттік мекемелердің есептілік аудитімен қамтылмауымен түсіндіріледі. Осыған байланысты анықталған бұзушылықтардың көлемі қамту көлеміне пропорционалды түрде экстраполяцияланады. Яғни, іріктеме нәтижелерін тарату (экстраполяция) – мемлекеттік аудитордың аудиторлық

іріктемені тексеру нәтижелері бойынша алынған қорытындыларды барлық тексерілетін жиынтыққа тиісті түрде көшіруден тұратын іс-әрекеті болып табылады.

Кесте 1

Анықталған бұрмалаушылықтарды экстраполяциялау

№	Көрсеткіштер	ШҚЕ бойынша	Аудитпен қамтылған	Қамту үлесі ((3)/(2))*100	Анықталған бұрмалаушылықтар	Экстраполяция нәтижелері бойынша бұрмаланулар ((5)*100/(4))
1	2	3	4	5	6	7
1	Баланс активі	1 580 000,0	805 800,0	51%	53 000,0	103 921,6
2	Пассив	1 580 000,0	805 800,0	51%	14 000,0	27 450,1
3	Кіріс	3 200 000,0	1 824 000,0	57%	-	-
4	Шығыс	3 150 000,0	1 795 500,0	57%	32 000,0	62 745,1

Ескертпе – мысал ретінде автормен құрастырылған

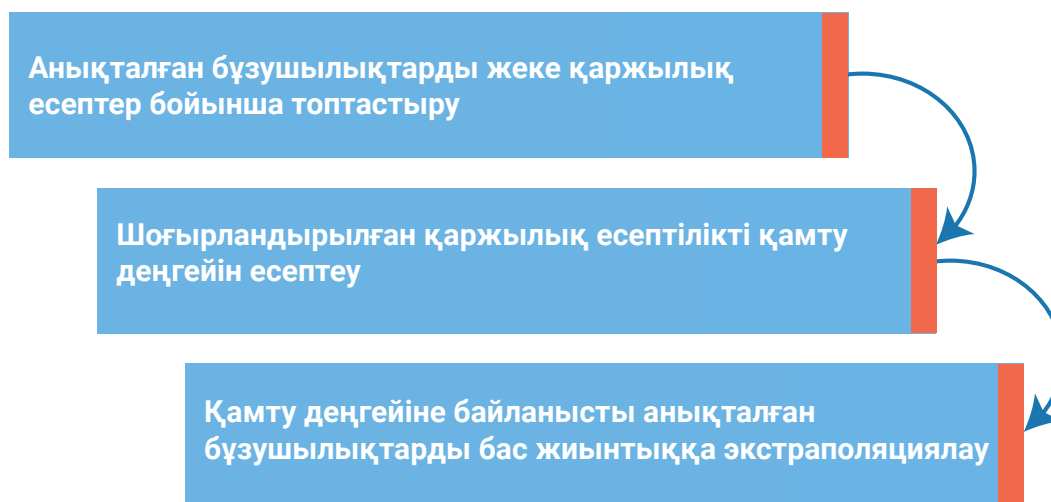
Аудитке жататын ШҚЕ компоненттерін таңдау арқылы, іріктемені қалыптастыруға болады. Бас жиынтық (ШҚЕ) бойынша пікір білдіру үшін жиынтықтың осы элементтерін (жекелеген мемлекеттік мекемелердің есептіліктерін) тексеруді жүзеге асыра отырып, мемлекеттік аудитор іріктеменің нәтижелерін бүкіл жиынтыққа таратуы, яғни

экстраполяция жүргізуі қажет. Жоғарыдағы 1-кестеде шартты сандар мысалында ШҚЕ-де жекелеген қаржылық есептіліктерде анықталған бұрмалаушылықтарды экстраполяциялау процесі көрсетілген [6].

Ал төменде келтірілген 3-суретте экстраполяция процесі кезіндегі қажет болатын келесі маңызды сәттерді ескеру қажет:

Сурет 3

Экстраполяция алгоритмі

– экстраполяция қаржылық есептіліктің екі нысаны бойынша бухгалтерлік балансқа және қаржылық қызметтің нәтижелері туралы есепке жүргізіледі;

– қаржылық есептілік аудиті жүргізілген барлық мемлекеттік мекемелер бойынша қаржылық қызмет нәтижелері туралы есептің активі мен пассивінің, кірістері мен шығыстарының мәндерін жинақтау қажет;

– аудитпен қамту үлесінің деңгейін есептеу қажет;

– жекелеген қаржылық есептіліктердің барлық аудиттерінің нәтижелері бойынша анықталған бұрмалауларды бөлімдер бойынша топтастыру қажет (актив, баланс пассиві, кірістер, орфд шығыстары);

– қамту үлесінің деңгейіне байланысты топтастырылған бұрмалануларды экстраполяциялау [7].

Шоғырландырылған қаржылық есептілік аудитін жүргізу процесінде аудиторлық файлды қалыптастыру кезінде жеткілікті және тиісті аудиторлық құжаттаманы уақтылы негізде дайындау аудит сапасын арттыруға ықпал етеді және алынған аудиторлық дәлелдемені және жасалған қорытындыларды, аудиторлық есепті (қорытындыны) жасағанға дейін тиімді бағалауды жеңілдетеді.

Осыған сүйене отырып, мемлекеттік аудитор уақтылы аудиторлық құжаттамалары дайындауы қажет, олар:

– аудиторлық есепті (қорытындыны) негіздеу үшін жеткілікті және тиісті жазбалар;

– аудиттің ISSAI және заңнама мен реттеуші органдардың қолданыстағы талаптарға сәйкес жүргізілгендігі туралы дәлелдер [8].

Аудиторлық құжаттаманың нысаны, мазмұны және ауқымы келесі факторларға:

– мемлекеттік органның ұйымдық құрылымының мөлшері мен күрделілігі;

– орындалуы тиіс аудиторлық рәсімдердің сипаты;

– елеулі бұрмаланулардың анықталған тәуекелдері;

– анықталған ауытқулардың сипаты мен ауқымы;

– алынған аудиторлық дәлелдеме бойынша құжаттамадан айқын болмайтын қорытындыны немесе қорытынды үшін негізді құжаттау қажеттілігі;

– аудит әдістемесі мен құралдарын қолданылуы байланысты болады.

Орындалған аудиторлық рәсімдердің сипатын, мерзімдері мен ауқымын белгілейтін құжаттарды дайындау кезінде мемлекеттік аудитор мыналарды көрсетуі қажет:

– аудиторлық жұмысты кім жасады және бұл жұмыс аяқталған күн;

– орындалған аудиторлық жұмысқа шолуды кім жүргізді, сондай-ақ сол қарап шыққан күні мен ауқымы.

Жұмыс құжаттарының көлемі мемлекеттік аудитордың кәсіби пікіріне байланысты болады. Мемлекеттік аудитор қарайтын әрбір мәселені құжаттаудың қажеті жоқ және іс жүзінде ол мүмкін емес. Атап айтқанда, жұмыс құжаттамасының құрамына тиісті түрде ресімделген, қателері жоқ және осы бастапқы құжаттарда сипатталған шаруашылық операцияларға сәйкес келетін бастапқы құжаттардың көшірмелерін енгізуге жол берілмейді. Мұндай құжаттар көшірмелерінің орнына жүргізілген операциялардың тізбесін көрсете отырып және тиісті бастапқы құжаттардың болуы мен дұрыстығы туралы белгі қоя отырып, жиынтық кесте жасауға жол беріледі [1].

Жұмыс құжаттамасында ескертулер жасалатын құжаттар туралы ғана емес, барлық тексерілген құжаттар, операциялар, фактілер туралы ақпарат болуға тиіс. Себебі, жұмыс құжаттамасы көлемінің жеткіліктілігін тексеру басшысы айқындайды және аудит басшысы бақылайды, бұл ретте бекітілген аудит бағдарламаларына сәйкес мәні бойынша аудиторлық тестілердің орындалғанын растайтын құжаттардың болуы, мақсатты тексеру қағидатының сақталуы, есепті деректерді қалыптастырудың дұрыстығын/қателігін толассыз бақылау

(айқас сілтемелер әдісі бойынша) мүмкіндігін қамтамасыз ету негізгі өлшемшарттар болып табылады.

Әрбір мемлекеттік мекеме бойынша мынадай папкалар толтырылады:

- тұрақты;
- ағымдағы.

Тұрақты папкада Мемлекеттік орган туралы тұрақты және өзгермейтін ақпарат сақталады, мысалы:

- мемлекеттік орган туралы ереже;
- стратегиялық жоспар;
- мемлекеттік органның ұйымдық

құрылымы;

– мемлекеттік мекеменің қызметі туралы ақпарат және т. б.

Ағымдағы папкада әрбір нақты қаржы жылының қорытындысы бойынша аудиторлық тексерудің ағымдағы жұмыс құжаттары орналастырылады.

Әрбір тексерілетін мемлекеттік орган бойынша әрбір жылға жеке ағымдағы папка немесе (құжаттама көлемі едәуір болған жағдайда) папкалар жиынтығы толтырылады.

Ағымдағы папкада келесі құжаттар орналастырылады:

– тексеруге жататын мемлекеттік органның бухгалтерлік есептілігі құжат-тарының көшірмелері;

– бухгалтерлік есептілікті дайындау үшін негіз бола алатын ең маңызды тіркелімдердің көшірмелері;

– мемлекеттік органмен жұмыс барысында туындаған маңызды мәселелер мен ескертулер тізімі;

– белгіленген мәселелер тізімі;

– белгіленген ауытқулар тізілімі;

– аудиторлық тексерудің тікелей барысын көрсететін құжаттар;

– осы рәсімдер мен тексерулердің орындалу барысын тікелей көрсететін жұмыс құжаттары;

– осындай рәсімдерді жүргізу нәтижелерін қорытындылайтын құжаттар;

– бүлінген бланкілер, құжаттардың көшірмелері және т. б.

Қорытынды

Қорытындылай келе, шоғырландырылған қаржылық есептілікті жасау қағидаларына сәйкес қаржылық есептілікті шоғырландырудың мақсаты мүдделі тұлғаларды қаржылық жағдай туралы толық және дұрыс ақпаратпен қамтамасыз ету болып табылады. Сонымен қатар, ішкі және сыртқы пайдаланушылар үшін шоғырландырылған қаржылық есептілікті жасаудың артық-шылықтары:

– біріншіден, мұндай есептілікті ұсыну нысаны мемлекеттік мекеменің қаржылық және мүліктік көрінісін айқын көрсетуі;

– екіншіден, мазмұнның нысаннан басымдығы, кірістер мен шығыстарды тану, есептіліктегі сақтық секілді қағидаттардың әрекетінің болуы.

Жоғары көрсетілген талдауды қарастыра отырып, аудит барысында анықталатын бұзушылықтардың маңыздылығы мен аудиторлық қорытындының түрі арасындағы байланысты анықтауға мүмкіндік беретін ШҚЕ сенімділігін бағалау алгоритмін құрастыруға болады. Бұл ұсынылған шоғырландырылған есептіліктің дұрыстығын бағалау алгоритмі мынадай практикалық мәнге ие:

– анықталған бұзушылықтарды бағалау кезіндегі іс-қимылдардың реттілігін анық-тайды;

– аудит барысында анықталған бұзушылықтардың маңыздылығы мен ШҚЕ дұрыстығы арасында байланыс орнатады;

– елеулі бұзушылықтар анықталған жағдайда оң аудиторлық қорытынды алу мүмкіндігін сипаттайтын болады.

– Шоғырландырылған есептілік аудитінің негізгі бағыттары бойынша ұсынылатын әдістемелік ұсынымдар:

– шоғырландырылған қаржылық есептіліктің сыртқы және ішкі аудитіне тән рәсімдерді айқындауға мүмкіндік береді;

– шоғырландырылған қаржылық есептілікті аудиторлық тексерудің тиімділігін арттыруға ықпал етеді;

– аудиттің барлық процестері бойынша сапаны бақылауды қамтамасыз етеді.

Жұмыс құжаттары ішкі бақылау мен аудит процесін оңтайландыруға ықпал етеді, соның негізінде Есептіліктің сенімділігіне қатысты қорытынды шығаруға болатын ақпаратты қорытындылауға көмектеседі.

Ұсынылған жұмыс құжаттарын кешенді пайдалану өзара байланысты компаниялар топтарының қаржылық есептілігі деректерінің дұрыстығына қатысты сенімді қорытынды жасауға мүмкіндік береді.

Осылайша, ШҚЕ аудитінің ерекшеліктері аудиттің әр кезеңіне тікелей әсер етеді. ББӘ ШҚЕ аудитін жүргізу әдістемесін талдай келе, шоғырландырылған қаржылық есептілік аудитіне ресми мәртебе беру халықаралық интеграцияның негізгі міндеттерінің бірі және ұлттық және халықаралық есеп жүйелерін үйлестіру процесінің жалғасы болып табылады. Мазмұны формадан басым болу принципіннің арқасында халықаралық стандарт бойынша есептілік ақпаратты және ашық болып табылады. Сондай-ақ, аудит жүргізу кезінде аудиторлар шоғырландырылған есептілікке тән көптеген күрделі мәселелерге тап болады. Оларды шешу кезінде аудиторлар аудиторлық қызметтің жалпы ережелері мен стандарттарын мүмкіндігінше басшылыққа алады. Алайда, қолданыстағы стандарттар шоғырландырылған есептілік аудитінің көптеген аспектілерін қамтуға мүмкіндік бермейді және аудиторлар өздерінің кәсіби пікірлері негізінде әрекет етеді. Сондықтан реттеуші органдар кәсіби қоғамдастықпен бірлесіп, мысалы, мемлекеттік мекеменің еншілес мекемелердің қызметіне, әсіресе күрделі құрылымы бар топтарда бақылаудың болуын айқындау, шоғырландыру түзетулерінің аудиті және т. б. сияқты мәселелерді қозғайтын шоғырландырылған есептілік аудитіне жалпы қабылданған тәсілдерді әзірлеуі қажет.

Сонымен қатар, аудиторлық есептер мен қорытындылардың көзделген нысандары Есеп комитетіне қаржылық есептіліктің сапасын және бұрмалаулар мен қателіктердің маңыздылық дәрежесін

көрсетуге мүмкіндік бермейді. Аудиттің әзірленген әдістемесі аудиттің алдын ала, негізгі және қорытынды кезеңдерінде тексеру жүргізу тетігінің тиімділігі мен сапасын арттыруға бағытталған.

Болашақта мемлекеттік аудит практикасын жетілдіру үшін заңнамаға тиісті өзгерістер енгізу, сондай-ақ халықаралық практика мен ұлттық құқықтық ортаны ескере отырып, қазақстандық аудит стандарттары жүйесін жаңарту және одан әрі дамыту талап етіледі.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

1. Республикалық бюджеттің атқарылуын бақылау жөніндегі есеп комитеті Төрайымы бекіткен шоғырландырылған қаржылық есептілік аудитін жүргізу әдістемесі
2. Қазақстан Республикасының Заңы 2015 жылғы 12 қарашадағы № 392-V Мемлекеттік аудит және қаржылық бақылау туралы ҚРЗ. - [Электронды ресурc] <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z1500000392>
3. ҚР Қаржы министрінің 2017 жылғы 24 сәуірдегі № 272 бұйрығының «Қаржылық есептілік аудиті» рәсімдік стандартын бекіту туралы Ереже. – [Электронды ресурc] <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1700015209>
4. ҚР Қаржы министрінің 2016 жылғы 6 желтоқсандағы № 640 бұйрығының Бюджеттік бағдарламалар әкімшілері мен бюджетті атқару жөніндегі жергілікті уәкілетті органдардың шоғырландырылған қаржылық есептілікті жасау қағидаларын бекіту туралы Ереже. - [Электронды ресурc] <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1600014624>
5. Korotaev S.. Preparation and audit of consolidated statements in belarus: status, problems, prospects// Accounting theory and practice 2018, Vol. 17–18. – 43-46 p.
6. Plaskova, N.S., 2019. Fundamentals of formation of consolidated financial statements in accordance with IFRS. Audit i Finansovy Analiz. No. 4: <http://www.auditfin.com/fin/2007/4/Plaskova/Plaskova%20.pdf>.
7. Linnik E.I., Artemenko N.V. 2014. Consolidated financial statements: peculiarities of preparation according to NAR (S) 2. Naukovij Visnik Khersonskogo Derzhavnogo Universitetu. Series Economical sciences. Edition 6. Part 5. P. 160–162.
8. ISSAI 200. Fundamental Principles of Financial Auditing/ INTOSAI Professional Standards Committee

References:

1. Respublikalyq büdjettiñ atqaryluyn baqylau jöñindegi esep komiteti Töraiymy bekıtken şöğyrlandyrylğan qarjylyq esepilik auditin jürgizu ädistemesi
2. Qazaqstan Respublikasynyñ Zańy 2015 jylğy 12 qaraşadağy № 392-V Memlekettik audit jäne qarjylyq baqylau turaly QRZ. - [Elektrondy resurs] <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z1500000392>
3. QR Qarjy ministriniñ 2017 jylğy 24 säuirdegi № 272 büiryğynyñ «Qarjylyq esepilik auditı» räsimdik standartyn bekıtu turaly Ereje. - [Elektrondy resurs] <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1700015209>
4. QR Qarjy ministriniñ 2016 jylğy 6 jeltoqsandağy № 640 büiryğynyñ Büdjettik bağdarlamalar äkimşileri men büdjetti atqaru jöñindegi jergilikti uäkilette organdardyñ

şoğyrlandyrylğan qarjylyq esepilikti jasau qağıdalaryn bekıtu turaly Ereje. - [Elektrondy resurs] <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1600014624>

5. Korotaev S.. Reparation and audit of consolidated statements in belarus: status, problems, prospects// Accounting theory and practice 2018, Vol. 17–18. – 43-46 r.
6. Plaskova, N.S., 2019. Fundamentals of formation of consolidated financial statements in accordance with IFRS. Audit i Finansovy Analiz. No. 4: <http://www.auditfin.com/fin/2007/4/Plaskova/Plaskova%20.pdf>.
7. Linnik E.I., Artemenko N.V. 2014. Consolidated financial statements: peculiarities of preparation according to NAR (S) 2. Naukovij Visnik Khersonskogo Derzhavnogo Universitetu. Series Economical sciences. Edition 6. Part 5. P. 160–162.
8. ISSAI 200. Fundamental Principles of Financial Auditing/ INTOSAI Professional Standards Committee

Жамиева Д.Н.*

Магистр образовательной программы
 Евразийский национальный университет им. Л.Н.
 Гумилева
 г. Нур-Султан, Республика Казахстан
 e-mail: damira-2011_98@mail.ru

МЕТОДОЛОГИЯ АУДИТА КОНСОЛИДИРОВАННОЙ ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ АДМИНИСТРАТОРА БЮДЖЕТНЫХ ПРОГРАММ

В данной статье рассмотрены этапы и особенности проведения аудита консолидированной финансовой отчетности администратора бюджетных программ. Целью является анализ методики подготовки аудита консолидированной финансовой отчетности в контексте нормативных актов. Для достижения поставленной цели автор руководствуется нормативными правовыми актами, регулиющими подготовку консолидированной финансовой отчетности. В заключении предложены методологические подходы к аудиту консолидированной финансовой отчетности,

способствующие повышению эффективности и качества механизма аудита на всех его этапах, а также содержатся предложения по внесению изменений в законодательство об аудиторской деятельности по вопросам, связанным с аудитом консолидированной финансовой отчетности.

Ключевые слова: аудит консолидированной финансовой отчетности администратора бюджетных программ, консолидированная финансовая отчетность, ISSAI, государственный аудитор, экстраполяция.

Zhamieva D.N.*

Master of the educational program
 Eurasian National University. L. N. Gumilyova
 Nur-Sultan, Republic of Kazakhstan
 e-mail: damira-2011_98@mail.ru

AUDIT METHODOLOGY OF THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS OF THE ADMINISTRATOR OF BUDGET PROGRAMS

This article discusses the stages and features of the audit of the consolidated financial statements of the administrator of budget programs. The purpose is to analyze the methodology for preparing the audit of consolidated financial statements in the context of regulatory acts. To achieve this goal, the author is guided by regulatory legal acts regulating the preparation of consolidated financial statements, determines ways to solve problematic issues of consolidation. In conclusion, methodological approaches to the audit

of consolidated financial statements are proposed, which contribute to improving the efficiency and quality of the audit mechanism at all its stages, and also contain proposals for amendments to the legislation on auditing on issues related to the audit of consolidated financial statements.

Key words: audit of the consolidated financial statements of the administrator of budget programs, consolidated financial statements, ISSAI, state auditor, extrapolation.